



UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De sociale context van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender-jongeren in Nederland

Baams, L.; Bos, H.

DOI

[10.5117/PED2015.2.BAAM](https://doi.org/10.5117/PED2015.2.BAAM)

Publication date

2015

Document Version

Final published version

Published in

Pedagogiek

License

CC BY-NC-ND

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Baams, L., & Bos, H. (2015). De sociale context van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender-jongeren in Nederland. *Pedagogiek*, 35(2), 107-109.
<https://doi.org/10.5117/PED2015.2.BAAM>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (<https://dare.uva.nl>)

De sociale context van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender-jongeren in Nederland

Laura Baams (Universiteit Utrecht) en Henny Bos (Universiteit van Amsterdam)

URN:NBN:NL:UI:10-1-100753

De afgelopen jaren hebben diverse grootschalige studies laten zien dat lesbische, homoseksuele, biseksuele, en transgender (LHBT) jongeren in Nederland een achtergestelde positie hebben op hun leeftijdgenoten als het gaat om welzijn, sociale relaties, en fysieke gezondheid (Keuzenkamp & Kuyper, 2013; Kuyper, 2015). Ook is aangetoond dat de soms negatieve reacties vanuit leeftijdgenoten, ouders, docenten, en de algemene samenleving verklaren waarom LHBT-jongeren deze achtergestelde positie hebben. Vragen die tot nu toe echter onbelicht gebleven zijn: Kan de sociale omgeving van LHBT-jongeren positief bijdragen aan het sociaal-emotioneel welzijn van deze jongeren? Welke positieve factoren zijn specifiek belangrijk voor LHBT-jongeren?

In Nederland is een grote groep onderzoekers actief in onderzoek naar LHBT-jongeren. Te denken valt aan onderzoekers werkzaam bij verschillende universiteiten, Sociaal en Cultureel Planbureau, Movisie, Rutgers en Transvisie. Het huidige themanummer bevat dan ook bijdragen van onderzoeken die bij deze instellingen zijn uitgevoerd. De studies zijn daarmee divers in de wetenschappelijke disciplines waar zij vanuit opgezet en uitgevoerd zijn (pedagogisch, psychologisch, onderwijskundig) en ook omvatten zij zowel toegepast als fundamenteel onderzoek.

In dit themanummer worden maar liefst acht artikelen gepresenteerd. Hier van zijn er twee kwalitatief van aard, één literatuurstudie, vier correlatieve

■ Correspondentieadres: l.baams@uu.nl

studies, en één mixed-method interventie studie. Deze verzameling aan artikelen geeft vanuit verschillende perspectieven en disciplines antwoord op bovenstaande vragen, waarbij in elk artikel aandacht is voor hoopvolle ontwikkelingen in de sociale omgeving van jongeren en mogelijke interventies.

Binnen het LHBT-onderzoek ligt de vraag naar seksuele identiteit vaak op de voorgrond, echter de vraag naar gender-identiteit of uitingen van gender blijft soms achterwege. Dit themanummer begint dan ook met een bijdrage over transgenderjongeren van **Thio en collega's**. Deze auteurs richten zich in hun kwalitatieve studie op ervaren stigmatisering van transgenderjongeren, en met wie zij deze negatieve ervaringen delen. Dit themanummer bevat helaas maar één artikel over transgenderjongeren, de overige artikelen zijn gebaseerd op algemene schoolpopulaties of LHB-jongeren. Dit gegeven toont nogmaals aan dat er vraag is naar meer onderzoek onder de transgender-populatie in Nederland. Waarmee we binnen zowel klinische als niet-klinische steekproeven beter kunnen onderzoeken wat de zorgen en vragen zijn voor deze diverse populatie. De vragenlijststudie van **de Graaf en collega's** richt zich op een grote groep jongeren met verschillende seksuele oriëntaties. De auteurs vinden onder andere dat ouders en vrienden voor homo-, bi- en heteroseksuele jongeren een vergelijkbare belangrijke rol spelen in communicatie over seks, en deze studie laat het belang van internet zien voor homo- en biseksuele jongeren als een bron van sociale steun en informatie. Het artikel van **Kaufman en collega's** richt zich ook op een brede schoolgaande populatie en laat zien dat jongeren met een aantrekking tot personen van dezelfde sekse meer angst en depressieve symptomen rapporteren. Zij laten vervolgens zien dat deze samenhang wegvalt voor jongeren die veel delen met hun vrienden.

Hierna volgen er vier artikelen waarin gekeken wordt naar de school-context en hoe dit LHBT-jongeren mogelijk beschermt tegen de impact van negatieve ervaringen. De vragenlijststudie van **van Bergen en collega's** richt zich op de positieve rol van klasgenoten en de school. De resultaten van deze vragenlijststudie laten zien dat steun krijgen van medeleerlingen wanneer LHB-jongeren gepest worden vanwege hun seksuele oriëntatie samengaat met een hogere mate van zelfwaardering. Ditzelfde vinden zij voor jongeren die hun school typeren als homovriendelijk. **Van de Poppe en collega's** richtten zich in hun vragenlijststudie juist op de rol van algemene kenmerken van scholen (cultureel pluralisme en consistentie en duidelijkheid van schoolregels en verwachtingen). De resultaten laten zien dat in de scholen waar consistentie is en duidelijke regels zijn, de seksuele minderheidsjongeren een beter psychisch welbevinden rapporteren. In een kwalitatieve studie van **Enzerink en collega's** naar Gay-Straight Alliances (GSAs) op Nederlandse scholen gaat het over de motieven die jongeren hebben om deel te nemen aan een GSA. Jongeren blijken gemotiveerd om anderen te helpen en gelijkheid na te streven. Bovendien laat deze studie zien hoe heteroseksuele jongeren op scholen in Nederland meewerken om het schoolklimaat veiliger te maken voor hun LHBT-medeerlingen. De studie van **Bucx en collega's** bespreekt de resultaten van een succesvolle interventie op

Nederlandse basis- en middelbare scholen. Na afloop van de interventie waren houdingen van basisschoolleerlingen ten aanzien van LHBT-jongeren positiever, en LHBT-scholieren in het voortgezet onderwijs voelden zich na de interventie veiliger in de klas. Tot slot plaatsen we een pleidooi van **Felten en collega's** waarin wordt beargumenteerd dat, en waarom, LHBT-jongeren relatief vaak tot de groep dak- en thuisloze jongeren gerekend kunnen worden.

Tezamen bieden deze acht artikelen nieuwe en relevante kennis over LHBT-jongeren, hun sociale omgeving, en mogelijkheden tot verbetering en interventie. Ondanks dat veel van het bestaande onderzoek de nadruk legt op verschillen en verslechterde gezondheid, laat dit themanummer zien dat het niet enkel kommer en kwel is. De afzonderlijke bijdragen bieden een breed beeld van wat sociale steun vanuit ouders, leeftijdgenoten, en school kan betekenen voor LHBT-jongeren, hoe het hen kan helpen gezonder en gelukkiger op te groeien, en wat er in de toekomst nodig is om dit uit te werken in (preventieve) interventies.

Voor de totstandkoming was de inzet en het enthousiasme van de auteurs, anonieme reviewers, gastredactie en redactie-assistent van groot belang. Wij danken allen die betrokken waren bij het themanummer en hopen dat de bijdragen met veel plezier en interesse gelezen worden.

Referenties

- Keuzenkamp, S. & Kuyper, L. (2013). *Acceptatie van homoseksuelen, biseksuelen en transgenders in Nederland 2013*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Kuyper, L. (2015). *Jongeren en seksuele oriëntatie*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.